

Cena numeru 10 zł.

ROZCI⁶

BIJACO TYDZIEŃ

Rok 1

17 Listopad 1946

Nr. 15

W WARSZAWIE ODBUDOWUJE SIĘ W PRZYSPIESZONYM TEMPIE GMACH SEJMU

Rys. HENRYK TOMASZEWSKI

— Popatrz, popatrz! Taki duży budynek, a tylko jedna Izba!

PO WYBORACH W USA NIEKTÓRZY PRZYJACIELE PREZYDENTA TRUMANA RADZĄ MU USTĄPIĆ

Rys. Henryk Tomaszewski

Być, albo nie być...

KAROL KOWASKI

PRZEKAZ

Gdy literat Hilary Parnasiński zobaczył w tygodniku swoją nowelę — nie posiadał się z radości. Tym więcej, że nie posiadał już prawie grosza przy duszy.

— Patrz, Zosiu! — zawołał do żony — Jest moja nowela!

— Pokaż! A rzeczywiście! Jaka długa! Ciekawe ile zapłacą?

— Murowane trzy tysiące — zapewnił Hilary.

— Tak dużo?

— Dlaczego dużo? Kto wie, czy nie dadzą cztery!

— No, nie przesadzaj...

— Skąd znowu! Nie zdziwiłbym się, gdyby przesłali piątkę... I cóż to jest właściwie pięć tysięcy? Najwyżej 50 przedwojennych złotych. Za taką nowelę przed wojną dostałbym setkę.

— Co ty mówisz? No, to możliwe, że dadzą trzy.

Rozpoczęło się oczekiwanie na przekaz. Wreszcie po dziesięciu dniach nadszedł list z redakcji. Tytułując Hilarego „Drogim Mistrzem”, redakcja prosiła o przesłanie nowej noweli i zawiadomiła, że „w tych dniach wysłała honorarium. W tydzień później Parnasiński, przeliczywszy swój majątek, stwierdził, że posiadają raptem 12 złotych: dziesięć groszy i dwuzłotówkę. Była to sobota.

— Dziś przyjdzie przekaz! — powiedział Parnasiński z przekonaniem.

— Codziennie tak mówisz...

— Daję ci słowo! Mam przecucie... A zresztą — musi przyjsić! Mamy nóż na gardle. Trzeba wykupić bieliznę z pralni. A poza tym jutro idziemy do Fistaszkiewiczów na jego imieniny. Trzeba kupić kwiaty.

— Koniecznie. Ile, myślisz, przyjdzie?

— Mówiłem ci już: piątka.

— E, tam! Dałby Bóg, żeby cztery.

— A ja czuję, że się miło rozczarujemy. Jeśli dadzą dziesięć od wiersza, to będzie prawie sześć. I cóż to jest dziesięć złotych? Dziesięć groszy przedwojennych! Najniższe honorarium.

— No, nie przesadzaj. I cztery przyjąłbyś z pocałowaniem ręki.

— Która to godzina? — spytał literat.

— Jedenasta.

— To listonosz już powinien przyjść.

Nagle rozległ się dzwonek.

Listonosz! — zawołał Parnasiński z wypiekami na twarzy.

Popędził do drzwi

— Biedna prosi... — oznajmiła staruszka w okularach.

Gdy Parnasiński wrócił do pokoju, małżonka zapytała go:

— Nie listonosz?

— Narazie uboga.

— Ile jej dałeś?

— Dziesięć groszy.

— Bój się Boga! Poca tak dużo?

— No, i tak dziś będziemy mieli grubszy grosz. A i tak dziesięć groszy by nas nie zbawiła.

— No, zawsze trzy bułki...

Literat wrzucił ramionami. Znowu rozległ się gwałtowny dzwonek. Tym razem pobiegła do drzwi Parnasińska.

— Repatriant prosi... w ciężkim położeniu...

Parnasińska dała mu dwa złote. Ostatnie.

— Kto? Ubogi? — spytał Parnasiński ze zdenerwowaniem.

— Tak. Myślę że na listonosza jeszcze za wcześnie...

— Pewnie. Dałeś mu?

— Tak. Ostatnie dwa.

Znowu gwałtowny dzwonek.

— Teraz napewno listonosz! — zawołał Parnasiński i podblądł z emocji.

— Inwalida wojenny doprasza się łaski państwa...

— Niech Pan Bóg opatrzy! — zawołał literat opryskliwie.

— A ciebie, łachudro, niech Pogotowie opatrzy! — krzyknął bezczelny żebrak z pogardą.

Masz, jeszcze wymyśla. Gałgan! — irytował się Parnasiński.

Parnasiński uspokajał się powoli. Wziął do ręki tygodnik ze swoją nowelą i zaczął ją czytać po raz trzydziesty w życiu.

Dzisiaj zadzwieczęła dzwonek.

— Ja otworzę! — zawołał literat i popędził do przedpokoju. Na progu stał autentyczny listonosz, w rękę trzymał przekaz.

— Proszę, proszę! — wołał Parnasiński z nerwowym podnieceniem.

Listonosz bez słowa wszedł do pokoju.

— Zosiu! — zawołał Parnasiński — tam w karcie jest jeszcze trochę wódki. Daj naszemu miemu gościowi! Napije się pan, co?

Listonosz patrzył na literata ze zdziwieniem.

— Oczywiście, że pan się napije — stwierdziła pani Zosia — dziś chłodno, to dobrze wypić kieliszek! Podala pocztowcowi prawie pełny duży kielich. Ukłonił się grzecznie i bez słowa gołną całą porcję.

— Dobra? — spytała pani Zosia.

— Pierwszoklasna! — przyznał listonosz.

— No, to ślicznie! Zakąsić akurat tak nie mamy pod ręką... — zabrał głos literat. — No, a teraz — prosimy nóżki na stół! Ile pan dobrodziej nam przyniósł?

Listonosz spojrział ze zdumieniem na Parnasińskiego.

— Państwu?... Nic. Ja mam przekaz dla jakiegoś Pikulińskiego Zdzisława. Na trzy tysiące sześćset złotych. I nie wiem gdzie ten jegomość mieszka.

Adres niedokładny. Zadzwońłem do państwa, żeby zapytać, czy to przypadkiem nie sublokator u państwa...

— Pan Pikuliński mieszka u sąsiadów — wyjaśnia głuchym głosem pani Zosia.

— Tych z lewa?

— Tak.

To serdecznie dziękuję! I za wódeczkę też. Doskonala była! Rozgrzałem się faktycznie!

Gdy zatrzasnęły się drzwi za listonoszem, literat zapalił ostatniego posiadanego papierosa i powiedział drewnianym głosem:

— No, to już dzisiaj nie przyjdzie... A jutro niedziela.

I po chwili dodał:

— A tych konserw już nie ma?

— Nie. Wczoraj zjedliśmy ostatni „pork and rice”.

— Taak... No — nic! Do jutra wytrzymamy. A o czwartej jutro pójdziemy do Fistaszkiewiczów. Tam się najemy.

— Jakże pójdziemy, tak bez kwiatów?!

Parnasiński wrzucił ramionami.

— Wierszyk mu napiszę. Będzie miał więcej niż kwiaty. Kto to słyszał mężczyźnie kwiaty dawać? — odparł.

Pani Zosia westchnęła i sięgnęła po podartą pończochę i motek przedzwy. Parnasiński machinalnie wziął do ręki numer tygodnika z jego nowelą. Ale zaraz odrzucił go z obrzydzeniem.

— Cholera! — zaklął cicho.

— Co mówisz? — spytała żona obojętnie.

— Nic. Mówię, że śnieg pada!

(„The People”)

(„The People”)

STEFAN GAJOS

REKORDZISTA GRAFOMANII

Odbierając pewnego dnia z rąk Tymoteusza Koperty honorarium od jednej z redakcyj, nie przeczując owych straszliwych perypetyj, w które miał mnie wpędzić ten młody listonosz.

Gdy podpisałem już pokwitowanie, spytał:

— Dużo pan musiał napisać za tę kwotę?

— Dwie strony maszynopisu — odparłem.

— I za to dostał pan 500 złotych? — zdziwił się. Myślał przez chwilę, jakby obliczając coś, później dodał: Przecież na dniówkę można napisać tylko 40 stron, zarabiając jak obszy 10.000 złotych. Daje to ćwierć miliona miesięcznie, a jeśli by przyłożyć się jeszcze w godzinach nadliczbowych, to można dociągnąć i do pół miliona!

Roześmiałem się ubawiony, lecz Koperta powiedział stanowczo:

— Od dzisiaj rzucam pióro i biorę się za literaturę!

Usiłowałem odwieść go od tego szaleńczego zamiaru, lecz żaden z moich argumentów nie trafił mu do przekonania.

Zjawił się u mnie w parę dni później. Był już w ubraniu cywilnym. Po przywitaniu się wręczył mi jakąś księgę.

Jak przekonałem się, był to zbiór poezji Tymoteusza Koperty. Na dwustu stronach maszynopisu zawierających co najmniej trzysta utworów. Wśród nich przeważającą ilość stanowiły sonety, nie brak jednak było elegii, ballad, improwizacji oraz wierszy do sztabucha, eks-listonosz postawił się w bestialski sposób nad rymem i rytmem, rozpaławał niekiedy, a kaleczył inne części mowy, gwałcił bezczelnie ortografię. Na końcowej stronie widniał wykaligrafowany pięknie napis: „Prawa przedruku i pszekładu zaszczerzone”.

Gdy zamknąłem księgę opanowany szczerym współczuciem dla naszego ojczystego języka, Tymoteusz Koperta powiedział triumfalnie:

— Widzi pan! Norma wypełniona — ta pięć dni dwieście stron!

— Z normą jest w porządku — przyznałem. — Tylko... ten rodzaj twórczości, moim zdaniem, nie odpowiada panu. Każdy musi trafić na swój, że tak powiem, genre. Spróbuj pan inne, bezczki.

Następnym razem przyniósł rozprawę filozoficzną na temat wartości śmierci w życiu człowieka, a kiedy odradziłem mu i ten rodzaj twórczości, przybył po tygodniu z powieścią współczesną, napisaną takim językiem, że przy czytaniu jej nie mogłem ani na chwilę pozbyć się wrażenia, że gryzę kołtety ze zwiru.

Odtąd zjawiał się regularnie co parę dni, przynosząc to esseye czy biografie, to pamiętniki lub zbiory bałek. Karmiony jego niestrawnymi pro-

duktami literackimi dostawałem obstrukcji, popadając wskutek tego w stan norwowego napięcia i obojętności do życia.

Wreszcie postanowiłem zdobyć ułep i gdy przyszedł do mnie pewnego dnia z tomem listów z podróży dookoła świata, rzekłem po przeczytaniu tego tomu:

— Zdaje się, że znajdujemy się już blisko pańskiego rodzaju uzdolnień literackich. Mam myśl — niechaj się pan weźmie za powieść kryminalną. Aby długą, co najmniej na tysiąc stron. Jest duże zapotrzebowanie na takie rzeczy.

Miałem spokój przez pięć tygodni. Zaczęłem powracać do zdrowia i widzieć życie w dawnych, jasnych kolorach. Atoli w szóstym tygodniu stawiał się Tymoteusz Koperta, taszcząc pod pachą grube tomisko.

— Proszę — rzekł kładąc je przede mną na stole, to powieść kryminalna pod tytułem „Wyspa mordu”. Zostawiam ją panu do oceny. Zgłoszę się jutro.

Przeczytałem powieść wieczorem. Była to historia rozgrywająca się na jakiejś wyspie o kilkudziesięciu tysiącach mieszkańców. Każda z tysięcy dwustu stron maszynopisu grzmiała salwami rewolwerowymi i eksplozjami bomb, każda ociekała krwią. Terroryzująca wyspę banda zabójców o nazwie „Czerwony szesnastokąt” wymordowała całą ludność, później zaczęła się mordować między sobą, aż pozostał tylko herszt, którym okazał się sam prezydent wyspy. Herszt zginął także i to śmiercią najstraszliwszą. W czasie burzy przygniotło mu nogę walące się drzewo. Nie mogąc oswoić się z tym, opryszek umarł z pragnie-

nia i głodu, kąsany przez moskity, skorpiony, komary, pszczoły i muchę tse-tse.

Po przeczytaniu „Wyspy mordu” miałem okropną noc. Gnębiły mnie potworne sny, a rano żona opowiedziała mi, że drżała o swoje życie, gdyż wykrzykiwałem do niej co chwila: „Ręce do góry! Teraz twoja kolej!”

Nazajutrz powiedziałem Tymoteuszowi Kopercie:

— Powieść napisana jest z rozmachem. Jednakże jej treść poszła po linii najnowszego rodzaju przestępstwa, przeciwko któremu wystąpił ostatnio cały świat, mianowicie po linii tzw. ludobójstwa. Obawiam się, że żaden z wydawców nie będzie chciał wydać jej, na wszelki jednak wypadek niech spróbuje u Tukhana w Warszawie.

Po dwu tygodniach Tymoteusz Koperta przyszedł z mniej pewną miną.

— Otrzymałem powieść spowrotem — rzekł. — Nie rozumiem co ma znaczyć odpowiedź Tukhana.

Wręczył mi list wydawcy warszawskiego zawierający krótką treść: „Prywatny ubój zabroniony. Zwróć się pan do rzeźni miejskiej”.

Z najwyższym wysiłkiem powstrzymałem wybuch śmiechu.

Uprowadziłem pana — odezwałem się — „Wyspa mordu” jest za ponura. Spróbuj pan coś lżejszego.

Po trzech tygodniach zjawił się znowu, przynosząc „Komedie pomyłek” Szekspira, przepisaną czystośćką z tłumaczenia Kasprowicza i zaopatrzoną nowym tytułem: „Strzeż się bliźniąt!”

Przyszedł mi do głowy genialny pomysł. Podniosłem słuchawkę telefonu i nakręciłem numer jednego z moich przyjaciół, komendanta milicji. Gdy zgłosił się, zapytałem:

— Czy komisariat milicji śledczej?

— Zgadza się — padła odpowiedź.

— Czelem! Co słychać?

— Chodzi mi o następującą sprawę. Cały świat usiłuje od dawna rozwiązać tajemnicę pewnego Anglika nazwiskiem Shakespeare. Poszukujecie go jeszcze, prawda?

Przyjaciel mój nie zrozumiał w pierwszej chwili, później jednak roześmiał się.

— Oczywiście. Czy zdobył pan może jakieś ciekawe szczegóły tej sprawy?

— Zdebieje pan! Otóż — William Shakespeare znajduje się właśnie w moim mieszkaniu. Proszę przysłać po niego paru milicjantów.

Położyłem słuchawkę na widelkach i obejrzałem się.

Tymoteusz Koperta znajdował się już w drzwiach wyjściowych, a po chwili, zatrzaskawszy je, zniknął mi z oczu.

Byłem wolny.

WŁODZIMIERZ SŁOBODNIK

Słoń - mędrzec

Było w Kalkucie mądre słonisko,
Co wytłumaczyć umiało wszystko
Słoń ten uczony szedł przez ulicę
I często mówił o polityce,
O ekonomii, kanalizacji
I o planowej aprowizacji.

Pytali słońca biedni Hindusi:

„Znamu dziś Hindus głodować musi?”

Słoń okulary z trąby swej zdejmie
I tak odpowie bardzo uprzejmie:

„Otóż, kochani obywatele.

W Indiach jest ryżu dobrego wiele

Wiele tu chleba, wiele herbaty,

Kraj to naprawdę bardzo bogaty,

Ale siedzicie nad pustą miską,

Bo jeden szczegół psuje tu wszystko”.

„Jakiż to szczegół, że lud nasz cały

Chodzi zbiedzony i wygłodniały?”

Ten i ów słońca mądrego pyta,

Każdy nerwowo za rękę go chwytając,

Każdy za uszy słońca tarasząc

I o odpowiedź gorąco prosząc.

Prosząc go zduny, cieśle, tragarze,

Prosząc garncarzy, szewcy, murarze,

No, jednym słowem prosi biedota

Taka zgłodniała, taka spod płota.

A słoń, mądrością podobny sobie,

Tak im po chwili głośno odgrywie:

„Chociaż kraina wszystkiego pełna,

Szkodzi jej drobny szczegół: bawelna,

Która tu rośnie, bo Brytyjczycy,

Dzierżąc bawelnę w swojej prawicy

I mając stółki bawelny pełne,

Wciąż owijają wszystko w bawelnę.

Choć obiecują i to i owo,

Lecz wam się żyje bardzo głodowo”.

I kładąc brytyjską aprowizację,

Słoń tak zakończył swoją orację,

Podniósłszy trąbę swoją do góry,

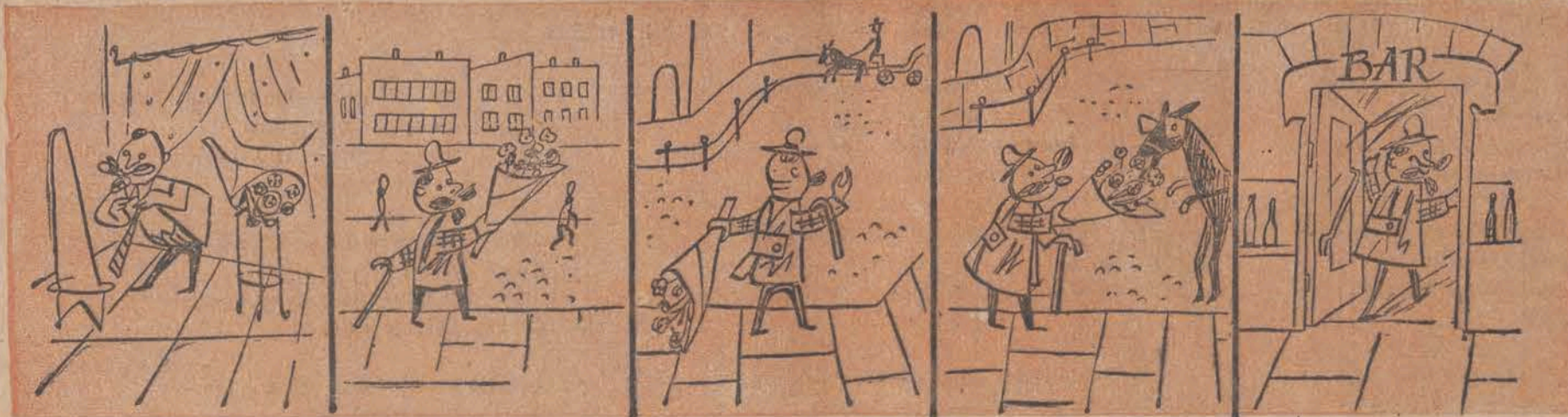
Do nieba w gęsto zebrane chmury:

„Dopiero wtedy się wyzwolicie,

Liedy Anglików, moi najdrożsi

W tę moją trąbę wielką puścicie —

Słoń-mędrzec bardzo o to was prosi!”

Rys. Regina Kańska

IAN CZARNY

KALOSZE

Maczek, urzędnik którejs - tam kategorii był człowiekiem przedwojennej daty. Nic więc dziwnego, że stojąc w holu teatryku „A cio to?“, wymachiwał energicznie parasolką w najlepszym przedwojennym gatunku i krzychał:

— Skandal! Kto to widział przed wojną, aby w kulturalnej placówce ginęły kalosze — i to jakie kalosze... Przedwojenne Pepegi...

Ponieważ publiczność nie zdążyła jeszcze po przedstawieniu opuścić holu, administracja teatru wychodziła ze skóry, prawdopodobnie zdartej z publiczności, aby uspokoić Maczka. Impresario Macior, mężczyzna 185,5 cm. wysokości gwałcił się przed Maczkiem w ukłonach, jak ów przedwojenny człowiek - guma, Miecio Mieczkowski.

— Ależ panie radco, jesteśmy gotowi iść na wszelkie...

Maczek był nieublagany, ruszał, jak karaluch, wąsami, straszył milicją, Nadzwyczajną Komisją i ministrem Handlu i Żeglugi. Dopiero kiedy impresario Macior zaproponował stałe passe partout do teatru, Maczek wspomniawszy sobie w duchu gwałtownie, biorąc udział w rewii, w niegorszym, niż jego przedwojenne kalosze, gatunku kobiety i ich piruety i postanowił przystąpić do pertraktacji. Stano na tym, że Maczek zgodził się laskawie przyjąć w zamian za stracone Pepegi przedwojenne, kalosze, należące do ob. Maciora, mimo, że te choć nowe, były wyprodukowane już po wojnie. Ponieważ było już późno, bileter skoczył po dorożkę, która opłacona przez administrację teatru, odwiozła pana Maczka wraz z jego żoną Amalią do domu. W dorożce Maczek wobec żony i dorożkarza miał minę zwycięskiego torreadora, któremu udało się w obecności samego Franco stu by kom naraz związać ogony w jeden supeł. Nic też dziwnego, że żona nie śmiała otworzyć ust, a dorożkarska szkap... zafatwić swych potrzeb naturalnych...

Wypadek z kaloszami miał zażyć na życiu pana Maczka, bo miał być przełomowym wydarzeniem w jego życiu. Nazajutrz Maczek wstał rześki i energiczny, jak gdyby nie dźwigał na karku, okrytym przedwojenną popielinową koszulą sześćdziesięciu trzech lat i udał się do biura. Wieczorem po-

prosił żonę o ubranie, które nosił dotychczas tylko w niedzielę i udał się do teatru.

— Trzeba tam zajrzeć — rzekł do żony. — Wiesz, przecież, że kalosze obecnej produkcji, to nie to co przedwojenne Pepegi...

Nałożył kalosze Maciora i wyszedł.

To zaczęło się powtarzać coraz częściej. Maczek korzystając z posiadanej passe-partout, przedzierzgnął się w stałego bywalca teatryku „A cio to?“. Jakoteż wkrótce,

ku zdziwieniu żony, zaczął czernić szpakowate wąsy i zwracać baczną uwagę na swą powierzchowność.

W teatrze witał go pokorny Macior w obawie, aby nie wrócił do sprawy z kaloszami, stereotypowym „Panu radcy moje najniższe...“

W domu Maczek zjawiał się dopiero po przedstawieniu i do późna w nocy opowiadał żonie o teatrze „A cio to?“, który swym poziomem dorównywał teatrykom rewiowym w najlepszym przedwojennym gatunku. Żona wysłuchiwała dytyrambów Maczka ze stoickim spokojem, jako że była stworzona na żonę Maczka.

W CAŁYM KRAJU ODEBYWA SIĘ ZBIÓRKA ZŁOMU

Rys Henryk Tomaszewski

„Złom”, niesiemy, „złom”

Przychodząc do teatru Maczek klepał protekcyjnie Maciora po łopatkach, nazywając go „kochanym dyrektorkiem“ i uśmiechając się konspiracyjnie, oddawał garderobiane swoje kalosze. Służba już znała Maczka na pamięć i nazywała go „panem radcą“. Pan radca stał się tymczasem nieodzownym teatralnym rekwizytem tak, jak budka suflerska, strażak lub pięknie lustro w garderobie. Od czasu wydarzenia z kaloszami grano już trzeci program: „A ku ku“, — „Czerwony Kapelusik“, „Dosiego roku“. We wszystkich trzech programach brały udział te same tancerki, według słów Maczka, kobiety wykonujące piruety w najlepszym przedwojennym gatunku...

W międzyczasie dyrekcja teatryku „A cio to?“ zaopatrzyła jedno z krzeseł na widowni w wizytówkę Ambrożego Maczka, rezerwując je dlań na stałe i poniosła dwukrotnie koszty naprawy kaloszy powojennej produkcji. Pan Ambroży poznawał tymczasem zakulisowe życie teatru. Bywał w garderobie tancerek, przynosił im kwiatki, częstował miętówkami, pomagał różować policzki, pudrować łabędzie, i kacze karczki, zapinać zatrzaski, szczypał kobiety wykonujące piruety w tydki. Kiedy zaś powiększył grono aniołków, zasłużony na niwie teatralnej sufler Szeptas, wszyscy jednogłośnie okrzyknęli Maczka suflerem teatru „A cio to?“ Maczek zgolił czernione dotąd z pietyzmem wąsy i z zapalem przystąpił do pracy.

Gdzieś około Wielkanocy, kiedy Maczek bez reszty oddał się pracy w budce suflerskiej, pani Maczkowa sprząając przed świętami, znalazła za szafą kolosze męża f-my Pepege. Podejrzewając, że sprawa kaloszowa była jedynie tylko zrezną mistyfikacją męża, który w ten sposób przebił sobie drogę do garderoby gwałtownie postanowiła wszczać kroki rozwodowe. Szybko jednak zaniechała ich, dowiadując się, że jej niewierny małżonek wyrusza z teatrykiem „A cio to?“ w objazd po prowincji, tym razem, jako wykonawca roli ciacpusia w skeczu małżeńskim...

— Jako męża straciłam go, ale formalnie lepiej zostać jego żoną — myślała, godna współczucia Amalia... — Przynajmniej będę miała jakieś prawa do schedy w wypadku, gdy umrze jako wielki i bogaty artysta...

BOGDAN BRZEZIŃSKI

Repatriant Piętka

Przybył z za Bugu Piętka Teofil,
Jest tedy repatriantem.
Wiedział Teofil, że tu w Ojczyźnie
Nikt go nie puści kantem!

I rzeczywiście! Pur go powitał,
Jak rodzonego brata:
Dał mu sto złotych i talerz zupy,
Czym chata — ach! — bogata.

Więc się rozczulił Piętka Teofil,
Mówić był ledwie w stanie,
Wreszcie przemówił i drżącym głosem
Poprosił o mieszkanie.

Posmutniał bardzo zacny urzędnik
I rzecze minorowo:
— Sam pan się musi, panie repatriant,
Starać o dach nad głową!

Teofil Piętka, człowiek nieśmiały,
— Dzięki! — rzekł — za tę radę.
Lecz czy Pur mógłby pour Teoś Piętka
wystarać się o posadę?

Posmutniał bardzo zacny urzędnik
I odparł mu z przejęciem:
— Sam pan się musi, panie repatriant,
Postarać o zajęcie!

Teofil Piętka, człowiek nieśmiały,
Uprzejmie rzekł: — Czy mogę
Poprosić Pura na pierwsze koszty
O większą zapomogę?

Posmutniał bardzo zacny urzędnik
I palnął krótką mówkę,
Że Pur na główkę nie daje więcej,
Niż tylko złotych słówek!

Teofil Piętka, człowiek nieśmiały,
Pięścią dwie rozłaził lezki,
I szepnął smutno, szepnął boleśniej
— O losie ty mój Pur-ewski!

Rys. Regina Kańska

— Czy nie sądzi pan, że nasza rozmowa trwa trochę za długo?

GEO LONDON

PANI I JEJ GORYL

Gdyby ta historia nie była prawdziwa miałbym zastrzeżenie czy ją opowiedzieć czytelnikom, w obawie, że uznają ją za nieprawdopodobną. Ale ja sam podziwiałem na własne oczy widowisko, które przed paru dniami miał goście hotelu „Arcachon”.

Otóż pani Hoyt, jedna z tych bogatych Amerek, o których każdym poruszeniu donosi New-York Herald i Chicago Tribune, zamówiła w tymże hotelu luksusowy apartament. W oznaczonym dniu i godzinie oczekiwali znakomitą kliszonkę ustawieni w szeregu: zarządzający (niegdys bogaty poludniowy Amerykanin, zrujnowany przez spadek peso), portier, posiadający wieloletnią rutynę swego zawodu, wysmukli boy'e i bańczyści numerowi. Nadjechała pani Hoyt, jasna, młoda, urocza. Towarzyszyły jej dwa psy, co jest rzeczą normalną, za psami szła pokojowa, co jest również normalne. Za pokojową kręczył wspaniały murzyn, co jest już nieco zadziwiający. Murzyn niósł w ramionach, z macierzyńską czułością, ładną ubraną w biały czepiec i białą sukienkę z przepięknych koronek. Z czepka zwisał długi wóal. Przed wejściem do windy, pani Hoyt uniosła go nagłym lekkim ruchem i zapytała z niepokojem: „How is the baby?”

„Baby” ukazało się nam w postaci ośmio-miesięcznego, jak niebawem dowiedzieliśmy się, goryla.

Trzeba przyznać Amerykanom, że pomimo bogactwa są najbardziej przystępnym narodem na świecie. W następnym paru minutach zarządzający, boy'e i numerowi poznali historię goryla: został on sterotą z winy męża

pani Hoyt, który na polowaniu w Zanzibarze zastrzelił jego rodziców. Po „partii” w Zanzibarze pani Hoyt przegarnęła dwoje dzieci po nieżyjących gorylach, jedno z nich oddała Muzeum Paryskiemu, drugie, o słabszym zdrowiu, zatrzymała dla siebie, by je wychować, jak przypuszczam, na amerykański sposób. Goryl stał się, oczywiście, najbardziej znanym gościem hotelu Arcachon. Zamieszkał w luksusowym apartamencie tej, którą, zdaje się, bez przesady można nazwać jego przybraną matką. Był tak pielęgnowany i pieszczony, jak wiele francuskich dzieci nigdy nie będzie. Codziennie rano, po przebudzeniu, jak przystało na 100 proc. amerykanina, zjadał porcję potłdgu oraz pił tylko wodę i mleko. Sprowadzono mu najlepsze miejscowe owoce i najczystsze grape-fruity. By mu zapewnić doskonały wypoczynek, wybrano mu najwygodniejsze ze wszystkich wygodnych łóżek, jakie hotel posiadał. Jego pani układała go do snu, podczas gdy murzyn usypiał go piosenką Zanzibaru: „Sleep, darling, sleep, till twilight”.

Pani Hoyt twierdzi, że goryl wymaga niezwykle czulej opieki i że z nadejściem zimy wyjedzie z nim na Kubę, gdzie w trosce o jego zdrowie wynajęła już wille.

Pewnego popołudnia złożyłem wizytę mecenasowi Lecoq de Kerland, który zajmował w hotelu Arcachon pokój sąsiadujący z apartamentem goryla, tylko, oczywiście, o wiele skromniejszy. Załedwie zacząłem mówić, gdy pan Lecoq de Kerland położył palec na ustach:

— Pan będzie łaskaw mówić nieco ciszej— poprosił — goryl odbywa się

STANISŁAW SOJECKI

Do emigrantów dobrej woli

Wrócić — nie wrócić? Oto pytanie —
I z tą walczyć myślą:
Czy nad Tamizą wolne kołanie,
Czy życie tu nad Wisłą.

Do tych pagórków i łąk zielonych,
Gdy serca wasze się modlą —
Poprzez tęsknoty ciężką zasloną
Traciecie trzeźwy pogląd.

„Że Polskę tylko wy budujecie” —
To hasło u was w modzie;
Jedna jest tylko Polska na świecie —
Reszta to zamki na lodzie!

Kochacie Polskę — chętnie w to wierzę —
To nawet brzmi lirycznie.
Lecz, gdy my tutaj kochamy szczerze,
Wy tylko platonicznie.

Słowami nową Polskę budować —
Wierzę — trudno piekielnie.
Cegła — materiał lepszy od słowa —
Trzeba się wziąć za kielnię.

I zamiast słuchać, co wam do ucha
Zmyślona plotka wyje —
Lepiej z nad Wisły echa posłuchać —
Jak nasza Polska żyje!

TADEUSZ SMIELIŃSKI

Fraszka polityczna

Ileś tam lat temu —
Trudno tu obliczać —
Prawica szła w prawo,
A w lewo lewica.

Dziś lewica prosto
Środkiem drogi bieży.
Prawica natomiast
Szuką krętych ścieżek.

sę. Nie znosi, gdy mu się przeszkadza.

Wyszedłem na palcach odprowadzony niechętnym wzrokiem murzyna czuwającego na korytarzu. Wokół nas bezszelestnie poruszała się służba hotelowa, porozumiewając się przyciszonymi głosami. To wszystko wywierało wrażenie!

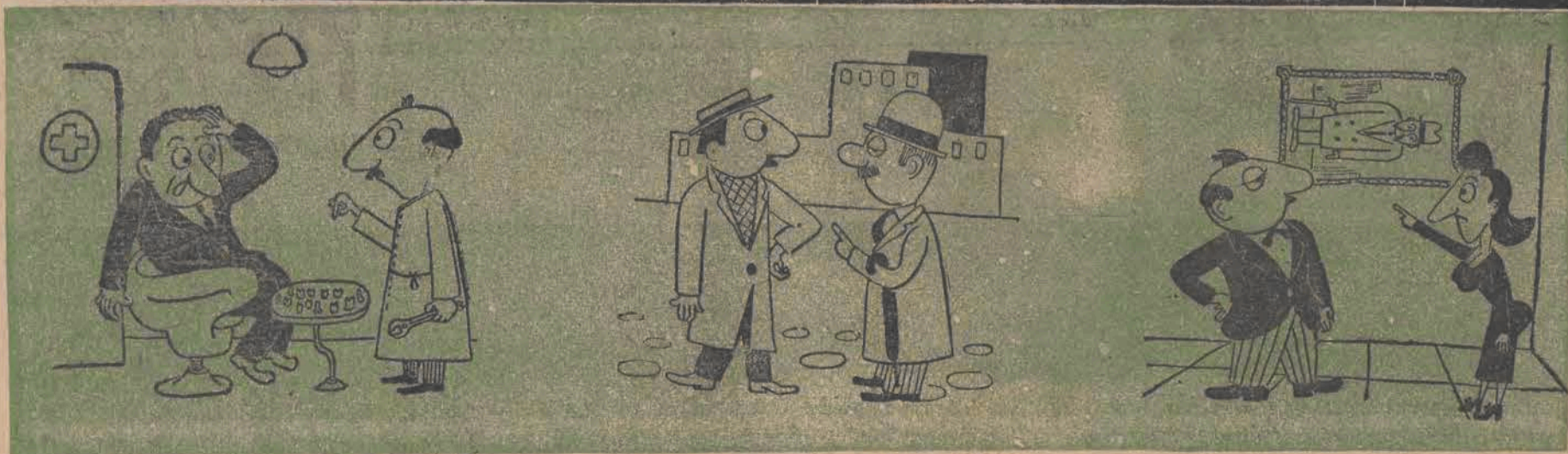
W końcu pani Hoyt, goryl i ich świta opuścili hotel, pozostawiając po sobie wrażenie różnie oceniane.

Pewnego ranka udali się na dworzec Arcachon, pani Hoyt poleciła kupić bilety dla siebie, pokojowej, murzyna i psów. Goryl w płaszczku i

kapturku, z twarzą zakrytą woalem, niesiony przez murzyna podróżował bezpłatnie, jak dziecko, które nie ukończyło jeszcze trzech lat.

Na peronie znadowało się wówczas około czterdziestu dzieci z kolonii letnich. Jechały zapewne do Paryża lub Bourdeaux. Choć udawały się w tę samą stronę, co pani Hoyt z gorylem i świtą, to nie wsiadły jednak do tego samego pociągu. Był to bowiem pociąg luksusowy, a dzieci z kolonii szkolnych jeżdżą, jak wiadomo, trzecią klasą, prawda?

Trudno, nie każdy może być gorylem!

Rys. Jan Linka

Rys. Jan Linka

Rys. Jan Linka

— Doniero teraz, kiedy wyrwałem panu wszystkie zęby, może stwierdzić, który jest zepsuty!

— O której godzinie spotkamy się tutaj jutro?
— Wtedy, jak będziesz miał czas.
— W porządku! Przyjdę, jak będę miał czas, ale pamiętaj, nie spóźnij się!

— Dlaczego portret wuja Hilarego powiesił w jupce?
— Bo wuj Hilary jest chory i lekarz zalecił mu pozycje leżalca!

HORACY SAFRIN

Krawat

Droga Musieńko —

Zapytujesz mnie w ostatnim liście, dlaczego się rozwiodłem.

Mógłbym ci odpowiedzieć po sędziowsku: „uchylam to pytanie”.

Mógłbym Ci odpowiedzieć stereotypowo: „charaktery nasze nie zgadzały się”.

Mógłbym Ci odpowiedzieć bombastycznie: „jak Dant za życia — przeszedłem przez piekło...”

Nic podobnego. Bezpośrednią przyczyną mego rozwodu był... — krawat. Wiesz, taki jaskrawy, pasiasty, usłany miękko wśród pizam i desusów przeciętnej sklepowej wystawy —

Żona moja była stworzeniem na ogół niezmiernym. Przypięć jej skrzydła, a śmiało paradować mogła jako aniołek na boticellowym obrazku. Dała zresztą dowód swego anielstwa, ulatując ode mnie po upływie szesnastu miesięcy.

Mimo swa, że tak rzekę, niebiańska naturę, miała jednak sporo ludzkich upodobań i słabostek. By sprostać jej, nieco wygórowanym pretensjom na punkcie męskości, starałem się przybrać wygląd możliwie... urodzieliński. W tym celu ściśle przestrzegałem czterech zasad śp. gwiazdora filmowego Adolfa Menjou:

1) nosiłem szelki, by uwydatnić nienaganne fałdy swych pantalonów.

2) Zmieniałem systematycznie a-stery w butonierce.

3) Nie pokazywałem się na ulicy z odkrytą głową.

4) Golilem się codziennie.

Ubiarałem się przy tym z wyszukaną elegancją. Pantofle moje przylegały ściśle do nagniotków, a wcięty dwurzędowy tużurek był ostatnim krzykiem chorobliwej wyobraźni mistrzów paryskich, półsztywny kołnierzyk ciążył jak przycisnąć na moim trzecim podbródku.

Gorzej było z krawatem. Był on jednym dysonansem w tej idealnej szewcko - krawieckiej harmonii. Skupywany hurtowo, klócił się stale to z kratką koszuli, to z deseniem marynarki, to z przyrodzoną czerwonością mego nosa. Trudno: niema róż bez kolców.

Aż pewnego razu, mijając korso, stanąłem oczarowany Z witriny magazynu mód „a la ville de Londres” śmiał się do mnie krawat: u-nikał swego rodzaju, wyjątek potwierdzający smutną regułę.

Rys. Lo-lou

— Co to dziadziu, śnieg na dworze?
— Nie, kochanie! Zbiórka uliczna!

Rzuciwszy przelotne spojrzenie na garnitur, wpadłem jak bomba do sklepu. Uszczęśliwiony zapłaciłem, uściśnięciem dłoń osłupiałemu kupcowi i, co krok wyskoczył pognąłem do domu.

Przymierzyłem go przed zwierciadłem. All right. Z miejsca zauważyłem jak wargi moje wykrzywają się głupkowato - zadowolonym grymasem. A ponieważ nie mogłem sam siebie poklepać po ramieniu, więc uczyniłem to w lustrze.

Nazajutrz pojechałem do Krynicy, gdzie żona wypoczywała na łonie swej najbliższej rodziny. Lało jak z cebra, po czym niebo rozpo-godziło się a na firmamencie zawisła pasiasta tęcza. Studiowałem wnikliwie jej barwy. Porównałem wypadło bezsprzecznie na korzyść krawata.

Z bijącym sercem zapukałem do drzwi. Żona otworzyła mi, uśmiechnęła się anielsko: „Jak się masz?” i dodała po chwili: „Co za wstrętny krawat!”.

Byłem spiorunowany tym beza-pelacyjnym osądem. Śniadanie jadłem bez apetytu, na spacerze odwracałem się ostentacyjnie od cudów karpackiej przyrody. Mówiłem cicho, z przekąsem.

Przy obiedzie zauważył szwagier:

— Masz bardzo elegancki krawat!

— Tak jest, rzeczywiście — przytaknęła żona i rzuciła pod mój adresem:

— Widelca nie przekłada się z lewej ręki w prawą.

Podczas siesty poobiedniej doszło do walnej rozgrywki.

— Co to ma znaczyć? — zagadnąłem stanowczym tonem.

— A mianowicie?

— Twoje dwoiste zdanie o krawacie...

— Krawat jest bardzo ładny — odpowiedziała rzeczowo. — Nie podoba mi się jedynie tylko dlatego, bo... ty go nosisz.

Rozstrzygnięcie konkursu

„Prywatna inicjatywa”

I Zakończenie — autor KAZIMIERZ WŁOJCIECHOWSKI — SKIERNIEWICE, Senatorska 15 — otrzymał 1716 głosów i nagrodę w wysokości 2.000 zł.

II Zakończenie — autor I. SZACKI — WARSZAWA, Bank Gospodarstwa Krajowego — otrzymał 1548 głosów i nagrodę w wysokości 1000 zł.

III Zakończenie — autor FRA-DA (prosimy o pod nie adresu) — otrzymał 1213 głosów i nagrodę w wysokości 500 zł.

Z pośród głosujących nagrody książkowe wylosowali:

Stanisława Jerzego Leca — „Spacer Cynka”;

MARIA KALETÓWNA, KONIN, Szpitalna 4 m. 12.

E. SŁOŃSKI, ŁÓDŹ, Św. Jerzego 5/7 r. 18 III blok.

MARIA JASIEŃSKA, WARSZAWA, Paryska 24 m. 1.

WIESŁAW MISIAK, ŁÓDŹ, Napiórkowskiego 83.

Jana Huszczy: „Łbem o ścianę”;

BRONISŁAW KUPSIK, KONIN, Szpitalna 4 m. 2.

M. WESOŁOWSKA, MARYSIN WAWERSKI, k. Warszawy, ul. Cedrowa 35 m. 8.

St. KOZŁOWSKI, WARSZAWA, ulica Chmielna 34 m. 18.

Pawła Heriza i Jana Rojewskiego „Z naszej łoży”;

MARIA KARWACKA, KONIN, Wiejska 17.

IRENA TANIEWSKA, WARSZAWA, Piusa 22 m. 26.

JADWIGA TUKOWA, TOMASZÓW MAZOWIECKI, Kramarska 15.

Stało się. Do trzech tygodni byliśmy rozwiedzeni.

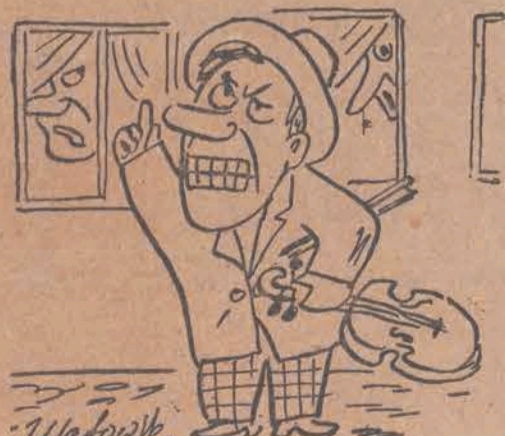
Sędzia rozwodowy wzruszał wprawdzie ramionami, dociekając głębszej przyczyny naszego nieporozumienia.

Mądrala. Spróbował by on poślubić anielicę, ubierać się a la Adolf Menjou i dzień cały uganiać się za krawatami...

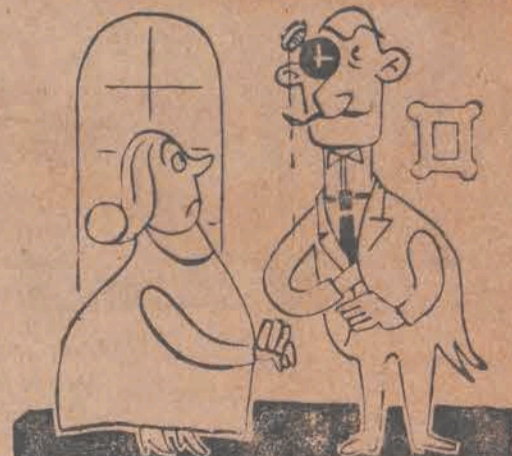
Rys. Zbigniew Kłulin

— Ale tu teraz tłoki
— A pan już u nas siedział?
— Nie. Byłem tylko dyrektorem tego więzienia.

Rys., Zygmunt Ułański

— Jak mi nie rzucicie forsy, to będę grał jeszcze dwie godziny!

Rys. Lo-lou

— To sihaszne! Gdzie mój zegarek!

RAFAL WOLTEN

LIST DO REDAKCJI

Szanowny Panie Redaktorze!

Jestem obywatelem jednego miasteczka na Zachodzie i od roku nie wiem, jak się to miasto nazywa. A bo to tak było. Za niemieckich czasów nazywało się ono (niby to miasto) Zyberg. A potem, Panie Redaktorze, ci Niemcy zwiali i przyszliśmy my. No, i trzeba było nadać temu Zybergowi jakąś nazwę. Ponieważ ob. burmistrz mieszkał przed tym w Kuszpietowie pod Pińskiem, więc nazwał miasto Kuszpietowem nad Cycanką (to jest taka mała rzeczka). I nawet się wszystkim, Panie Redaktorze, ta nazwa podobała, bo przecież taka polska, no, nie? Ale potem przyszedł inny burmistrz, który urodził się w Lipieckach Mniejszych (to jest pod Skrzepielowem, Panie Redaktorze). No, i przechodzę raz przez rynek, a tu widzę na magistracie napis: —

Magistrat m. Lipiecki Mniejsze nad Cycanką (żeby nie pomylić z tamtymi Lipieckami!). Więc myślę sobie, a niech tam Lipiecki... to też ładnie brzmi. I tak zostało, ale tylko 2 tygodnie, bo pewnego dnia przyszło pismo z Centralnego Planowania Nazw Geograficznych na Zachodzie (CUPNGZ), że b. Zyberg ma się od dziś nazywać Szczodrozobredrzychczyce, bo tak się niby za śp. Piastów nazywał.

Zmartwiło nas to trochę, bo nazwa była trochę przydługa, ale że to nazwa piastowska... zgodziliśmy się. Tylko wszyscy obywatele miasta musieli się uczyć tej nazwy przez 2 tygodnie na pamięć, a zawiadowca stacji Ciupajko zapytany przez podróżnych o nazwę stacji zdążył zawsze powiedzieć tylko: — Szczodrozob... I nie kończył, bo pociąg już był daleko.

Ale to jeszcze nie koniec naszych udrek, Panie Redaktorze! Po 3-tygodniach przyszło z Głównego Urzędu dla Spraw Ziem Odzyskanych zawiadomienie, aby miasto nazwać imieniem najbardziej zasłużonego obywatela w okolicy. Długośmy się nad tym zastanawiali, który z nas jest najbardziej zasłużonym pionierem i wreszcie wybraliśmy delegata PUR-u ob. Brzęc - Szczyckiego. Dzięki temu złotemu człowiekowi wszystkie transporty repatriantów ominęły szczęśliwie nasze miasto. Tenże kochany człowiek urządził co tydzień wiec w kinie „Wolność” pod hasłem „Poznaj swe obowiązki względem braci z za Buga”. Czyż więc jego zasługi nie są bezsprzeczne? Urządziliśmy przeto wielką uroczystość i przemianowaliśmy miasto na Brzęc - Szczytowie. Bohater dnia był bardzo wzruszony i powiedział w trzygodzinnym przemówieniu, że postara się ulżyć naszej dolinie. I ulżył! Ta szuja, ten łotr, ten łobuz zabrał wszystkie pieniądze z kasy PUR-u, cztery elektrołuksy,

dwie aparaty radiowe i maszynę do pisania i uciekł gdzie pieprz rośnie. Oczywiście, zamazaliśmy tę wstrętną nazwę Brzęc - Szczytowie i... zostaliśmy znów bezimiennym miastem. Z tego wszystkiego to tylko malarz Bzdyczułko jest zadowolony, bo co dwa tygodnie nowy szyld nad magistratem maluje. Ale co mamy powiedzieć my, biedni obywatele miasta.....?

Więc zwracam się do Pana, Panie Redaktorze i pytam, czy nie można by zmieniać nazwy naszego miasta przynajmniej 2 razy do roku a nie co 2 tygodnie? I żeby te nazwy można było wymówić w czasie nie dłuższym, jak dwie minuty.

Pozostaje z głębokim poważaniem
Obywatel b. m. Zyberg
b. m. Kuszpietów n. Cycanką
b. m. Lipiecki Mniejsze
b. m. Szczodrozobredrzychczyce
b. m. Brzęc - Szczytowie
a obecnie m. ....

Rys. Zbigniew Kiulin

— Co z panem panie Linka?
— To żona... Żebym nie zapominał, że jutro jej imieniny!

Kawaler de Montbarrey spędził jakiś czas na prowincji. Kiedy wrócił, przyjaciele ubolewali nad towarzystwem, w jakim musiał się obracać.

— Mylicie się — odparł — dobre towarzystwo jest w tym mieście takie jak wszędzie, a licho jest wyborne.

***

W towarzystwie, w którym znajdował się Szwałow, eks-kochanek carycy Elżbiety, ktoś pytał o jakiś szczegół, tyżący się Rosji. Posel Chabrilant rzekł:

— Panie Szwałow, żebch nam pan, to opowie. Musi pan wiedzieć, pan, który byłś tamtejszą Pompadour.

Rys. Zbigniew Kiulin

— Co oskarżony ma na swoje asprawiedliwienie?

— To że w dniu przestępstwa miałem silny katar.

A — co to ma do rzeczy?

— Jakiś co? Żebym go nie niał, wiedziałbym czym to pachnie!

Rys. Zenon Wasilewski

— Niestety, nasz pan zgasł wczoraj...
— A to mam pecha! Właśnie chciałem ubezpieczyć go od ognia!

Odpowiedź redakcji

„J6-MI” — Piastów. Dziękujemy bardzo za miłe pozdrowienia. Niestety, z nadesłanego materiału nie skorzystamy.

Al. Roh. — Katowice. Nie wybraliśmy narazie żadnego rysunku. Może coś innego.

Żwan — Kraków. List Pański sprawił nam dużo przyjemności. Przesyłamy uprzejme pozdrowienia.

K. N. — Łódź. Ten temat nie nadaje się na humoreskę. Zbyt już wyzyskany. Czekamy na oryginalniejsze pomysły.

Z. Konopka — Kraków. Prosimy o obiecany wycinek.

Gron. W. — Bielsko. Znajdzie Pan w jednym z następných numerów.

Lub. 21 — Poznań. Następny konkurs ogłosimy w okresie gwiazdkowym.

Zbigniew — k. Szczecina. Wierszyk bardzo dowcipny, lecz forma literacka słaba. Może Pan opracuje na nowo?

Grab. — Katowice. — Chętnie skorzystamy. Prosimy nadesłać.

Zosia — Lublin. Rozumiemy intencje. Wierszyk słaby.

B. Sztattler Prosimy o podanie adresu.

Jerzy Pomianowski. Jak wyżej.

Rys. Zbigniew Kiulin

— Czy mogę prosić o ogień?

Klub Literacki w Łodzi p. n.

„KLUB PICKWICKA”

przy ul. Traugutta 6 I piętro
urządza w sobotę 16 b. m. o godz. 22. —

WIECZÓR „RÓZEG”

Udział biorą: Władysława Nawrocka, Andrzej Bogucki, Ludwik Jerzy Kern, Stanisław Sojecki i Stefan Stefański, Konferansjerka: Andrzej Bogucki.

Rys. Zbigniew Kiulin

— Czy oskarżony nie wie, że za kradzież grozi kara więzienia?

— Wiem i dlatego właśnie chciałem zabezpieczyć byt rodzinie.

UWAGA

Od następnego numeru będziemy zamieszczali rysunki Kazimierza Grusa p. t. „Z zeszytu małego Kazia”